Toelichtingsdocument zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen

Inhoud

1 Juridische basis voor een herziening 2
2 Zoneringsplannen (ZP) 2
2.1 Wat is een zoneringsplan? 2
2.2 De herziening van de zoneringsplannen 3
3 Gebiedsdekkende uitvoeringsplannen (GUP) 3
3.1 Wat is een gebiedsdekkend uitvoeringsplan? 3
3.2 De actualisatie van de GUP's 4
3.3 Verfijning GUP: doelstelling per waterlichaam en per gemeente 5
3.3.1 Polaris 5
3.3.2 Simulator 7
3.4 Actualisatie van De Milieu-impacttoetskaart (MITK) 8
3.5 Gebiedsgerichte prioritering door spreiding saneringsopdracht in de tijd 10
3.6 (prioritaire) IBA's in het GUP 10
4 Voorstelling in een geoloket 11
4.1.1 Gegevenslagen 11
4.1.2 Achterliggende documenten 13

1 JURIDISCHE BASIS VOOR EEN HERZIENING

De juridische basis voor de opmaak van de zoneringsplannen (ZP) en de gebiedsdekkende uitvoeringsplannen (GUP) is terug te vinden in het zoneringsbesluit (besluit van de Vlaamse Regering van 10 maart 2006 houdende vaststelling van de regels voor de scheiding tussen de gemeentelijke en de bovengemeentelijke saneringsverplichting en de vaststelling van de zoneringsplannen, gewijzigd door het besluit van de Vlaamse Regering van 21 maart 2014).

De procedure voor de herziening van de ZP en GUP dient gelijktijdig en conform de procedure voor de vaststelling van de stroomgebiedbeheerplannen (SGBP) te gebeuren.

Een herziening is dus mogelijk om de zes jaar. Een actualisatie (naar de werkelijke toestand) van het zoneringsplan is jaarlijks mogelijk in het Wateruitvoeringsprogramma (WUP).

Voorliggend toelichtingsdocument geeft meer duiding bij de herziening van de ZP en GUP naar aanleiding van de opmaak van de ontwerp van stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027.

2 ZONERINGSPLANNEN (ZP)

2.1 WAT IS EEN ZONERINGSPLAN?

Het zoneringsplan deelt het grondgebied van de gemeente op in het reeds gerioleerde gebied, het gebied waar nog een collectieve zuivering zal worden voorzien en het gebied waar geen collectieve, maar een individuele zuivering zal worden voorzien.

De lozingsvoorwaarden zijn opgenomen in Vlarem titel II en zijn verschillend naargelang de zone waarin de lozing van huishoudelijk afvalwater kan ondergebracht worden: het centraal gebied, het collectief geoptimaliseerde buitengebied, het collectief te optimaliseren buitengebied, het individueel te optimaliseren buitengebied.

Jaarlijks kan een zoneringsplan geactualiseerd worden naar de werkelijke toestand. Hierbij worden uitgevoerde (riolerings)projecten in rekening gebracht. Deze overgang van het collectief te optimaliseren naar het collectief geoptimaliseerde buitengebied wordt beschreven in het Wateruitvoeringsprogramma (WUP).

De geldende zoneringsplannen zijn steeds te raadplegen via het geoloket zonering- en uitvoeringsplannen.

De zoneringsplannen doen uiteraard niets af aan eventuele andere wettelijke bepalingen, zoals voorwaarden opgelegd in een omgevingsvergunning.

2.2 DE HERZIENING VAN DE ZONERINGSPLANNEN

Onder een herziening worden de aanpassingen ten gevolge van een visiewijziging verstaan. Een visiewijziging betekent een overgang van collectief (groene cluster) naar individueel te optimaliseren buitengebied (rode cluster) en vice versa.

De procedure voor de herziening van de ZP is lopende. De ontwerp van herziene zoneringsplannen worden voorgelegd tijdens het openbaar onderzoek dat gevoerd wordt naar aanleiding van de opmaak van de derde generatie stroomgebiedbeheerplannen.

De mogelijkheid tot een herziening van de zoneringsplannen werd in april 2019 reeds aangekondigd bij gemeenten en rioolbeheerders via de bestaande online rapporteringstool gemeentelijke sanering. Deze tool is enkel toegankelijk voor gemeenten en rioolbeheerders.

In totaliteit werden 3.425 vragen tot herziening voor 172 gemeenten geformuleerd. Een deel hiervan betrof louter actualisaties (deze werden verwerkt in het Wateruitvoeringsprogramma 2019). De evaluatie van alle aanvragen is terug te vinden via de online tool.

Algemeen beschouwd blijven de doorgevoerde herzieningen zeer beperkt, wat de rechtszekerheid voor de betrokken partijen ten goede komt. Enkel voor een aantal van de gemeenten die behoren tot het werkingsgebied van Fluvius is de herziening aanzienlijker. In het verleden werd voor deze gemeenten heel ver gegaan in het plannen van riolering. Rekening houdend met de huidige inzichten is dit niet haalbaar.

Op basis van een grondige motivatie wordt (voornamelijk) een aantal groene clusters (collectief te optimaliseren buitengebied) omgevormd tot rode clusters (individueel te optimaliseren buitengebied).

De ontwerp van herziene ZP zijn tijdens het openbaar onderzoek te raadplegen via https://www.volvanwater.be/geoloket/geoloket-zoneringsplannen-en-gebiedsdekkende-uitvoeringsplannen

3 GEBIEDSDEKKENDE UITVOERINGSPLANNEN (GUP)

3.1 WAT IS EEN GEBIEDSDEKKEND UITVOERINGSPLAN?

Het gebiedsdekkend uitvoeringsplan bouwt verder op het zoneringsplan en regelt de uitvoering en de timing van de nog uit te voeren saneringsprojecten (riolering en IBA) en de onderlinge afstemming ervan. In het GUP wordt ook vastgelegd welke projecten het meest prioritair zijn en wie de projecten dient uit te voeren.

In de GUP's wordt de afbakening van de gemeentelijke en de bovengemeentelijke saneringsopdracht in het buitengebied vastgelegd via de overnamepunten.

Een uitvoeringsplan omvat ook de aanduiding van de gebieden waar kan afgeweken worden van de verplichting tot de aanleg van een gescheiden stelsel.

De eerste GUP's werden eind 2015 vastgesteld bij de goedkeuring van de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021. Hierbij werden de verschillende projecten onderling geprioriteerd op basis van een kostenbatenanalyse waarbij de kostprijs van het project werd vergeleken met de milieu-impact (via het LINGO-model). Er werd tevens rekening gehouden met de milieu-impact van het effluent van de RWZI. Ecologische criteria werden afgetoetst in de milieu-impacttoetskaart. Dit alles leverde een verdeling van de GUP-projecten over verschillende prioriteitenklassen.

De geldende gebiedsdekkende uitvoeringsplannen zijn steeds te raadplegen via het geoloket zonering- en uitvoeringsplannen.

3.2 DE ACTUALISATIE VAN DE GUP'S

Waar het zoneringsplan wordt herzien heeft dit uiteraard gevolgen voor het gebiedsdekkend uitvoeringsplan.

Door de herziening van een groene naar een rode cluster worden GUP-rioleringsprojecten overbodig en is het plannen van een nieuwe IBA noodzakelijk. Door de herziening van een rode naar een groene cluster zijn IBA's niet meer relevant en werden nieuwe GUP-rioleringsprojecten ingetekend.

Voor de betreffende projecten werden alle projectgegevens geactualiseerd:

- (prioritaire) IBA's die niet meer relevant zijn omwille van bijvoorbeeld het niet meer aanwezig zijn van een gebouw/lozing, een uitgevoerde aansluiting op riool, … werden geschrapt,
- de overnamepunten in het buitengebied werden enkel herrekend indien relevant door de herziening van het zoneringsplan,
- De kostprijs en de vuilvrachtgegevens (IE op basis van gedomicilieerde inwoners op 1/1/2018) werden voor alle projecten in het GUP geactualiseerd,
- de kostprijsberekening werd gebaseerd op nieuwe eenheidsprijzen voor uitbreiding van de saneringsinfrastructuur: 1.037 euro/m voor een inzamelriool en 732 euro/meter voor een verbindingsriool.

Nieuwe GUP-projecten werden bijkomend als basis geprioriteerd met het Lingo-model. Het lopende beleid werd geactualiseerd: de in de eerdere stroomgebiedbeheerplannen opgenomen projecten uit de bovengemeentelijke optimalisatieprogramma's en de gemeentelijke subsidieprogramma's welke nog niet zijn uitgevoerd enerzijds en het nieuw lopend beleid (de uitbreidingsprojecten, opgenomen op het bovengemeentelijk optimalisatieprogramma t.e.m. 2020 en op het gemeentelijk subsidiëringsprogramma t.e.m. 2019) anderzijds.

In het GUP blijven de gebieden afgebakend waarbinnen een uitzondering op de aanleg van een gescheiden stelsel kan verleend worden. Indien het gebied niet is opgenomen in deze afbakening, kan enkel een afwijking worden toegestaan op basis van een detailhemelwaterplan (of evenwaardig) (versie actualisatie WUP2019).

Indien een gemotiveerde en voldoende onderbouwde afwijking na een grondige bespreking leidt tot het verlenen van een bijkomende uitzondering, wordt dit gebied extra opgenomen a.d.h.v. de afbakening als geografische laag (aangeleverd door de aanvrager van de afwijking).

Het is dan ook aan te bevelen dat tegen 2027 elke gemeente een detailhemelwaterplan voor het grondgebied ter beschikking heeft. Dit is ook relevant i.h.k.v. overstromingsproblematiek en klimaatadaptatie.

De ontwerp gebiedsdekkende uitvoeringsplannen zijn tijdens het openbaar onderzoek te raadplegen via https://www.volvanwater.be/geoloket/geoloket-zoneringsplannen-en-gebiedsdekkende-uitvoeringsplannen

3.3 VERFIJNING GUP: DOELSTELLING PER WATERLICHAAM EN PER GEMEENTE

Een volledige uitbouw van het GUP is wenselijk, maar niet overal haalbaar op korte termijn. Een volledige uitbouw is ook niet altijd nodig om de doelstellingen van de kaderrichtlijn Water (KRLW) te halen, of is niet mogelijk in één planperiode. In dat geval worden tussendoelen gesteld. Een verfijning van het GUP bestaat in het formuleren van **reductiedoelen** voor fosfor (P) en stikstof (N) per waterlichaam, in functie van het behalen van de goede toestand. Hiervoor wordt afgestemd met de gebiedsgerichte prioritering binnen het stroomgebiedbeheerplan.

Het WEISS-model (Water Emissions Inventory System) brengt significante bronnen en hun bijdrage aan de waterverontreiniging (drukken) in kaart. Voor elk waterlichaam wordt hiermee modelmatig een doelstelling voor het reduceren van de vuilvracht tegen 2027 berekend. Dit reductiedoel wordt in verhouding verdeeld over de verschillende actoren (huishoudens, industrie en landbouw) naargelang hun aandeel in de uitstoot (druk).

3.3.1 Polaris

Polaris modelleert het effect van de verschillende saneringsopties voor het aandeel van de huishoudens en bepaalt een vrachtreductie voor N en P. De projecten die hiertoe bijdragen, worden onderverdeeld in 2 categorieën:

- optimalisatie van de saneringsinfrastructuur = verhogen van de zuiveringsefficiëntie door verdergaande P- en N-verwijdering (en eliminatie regenbezinktanks) en optimalisatie van de bestaande infrastructuur (door bvb verhogen van de bergingscapaciteit)
- verdere uitbouw van de saneringsinfrastructuur = uitvoering lopend beleid en GUP-projecten.

Worden hierbij als lopend beleid ingerekend: de uitbreidingsprojecten, opgenomen op het bovengemeentelijk optimalisatieprogramma t.e.m. 2020 en op het gemeentelijk subsidiëringsprogramma t.e.m. 2019, Voor scenario-analyses betekent dit het BAU-scenario (business as usual).

Een hele reeks aan achtergrondgegevens ligt aan de basis van Polaris, waaronder:

- het aantal op RWZI aangesloten IE's
- de restvuilvracht van de RWZI (zuiveringsefficiëntie)
- de bergingscapaciteit van het bestaande stelsel
- de gegevens per project: IE, meter riolering, ligging in een waterlichaam (WL), lozing in een WL, toekomstige lozing in een WL

In Polaris, dat gerund wordt per waterlichaam, worden trapsgewijze een aantal stappen genomen om de zuiveringsefficiëntie van de zuiveringsinstallatie te verbeteren om invulling te geven aan de vermindering van N en P.
Voor elke zuiveringsgebied (per RWZI of KWZI) wordt eerst het lopend beleid in rekening gebracht. Vervolgens wordt een verdergaande P/N-verwijdering beoogd waar haalbaar:

- eliminatie regenbezinktanks
- verdergaande P-verwijdering KWZI: Pt = 1 mg/L
- verdergaande P -verwijdering met enkel online meter: Pt = 0,3 mg/L
- tertiaire zuivering: Nt = 3 mg/L, Pt = 0,2 mg/L

Daarna worden de resterende GUP-projecten, van hoge naar lage prioriteit, in rekening gebracht.

Tenslotte kan gedacht worden aan het uitbreiden van de berging in het stelsel (en op die manier de overstortfrequentie te verlagen). Hiertoe wordt een bakmodel gebruikt per zuiveringsgebied.

De opeenvolgende stappen worden uitgevoerd tot de beoogde verwijdering van N en P in het waterlichaam wordt bereikt (dichten van de GAP).

Voor de categorie 'Uitbouw van de saneringsinfrastructuur' worden de vrachtreducties verder vertaald naar een aantal nog te saneren IE's (inwonerequivalenten) per waterlichaam (WL) per gemeente. Dit maakt het te halen reductiedoel concreter:

Gebieds-gerichte prioritering	Waterlichaam	WL-code	Categorie	Actor	Vrachtreductie Ptot (kg/jaar)	Vrachtreductie Ntot (kg/jaar)	Inwoners-equivalent
3	**X**	VL17_29	Lopend beleid	bovengemeentelijk	2	15	3
3	**Totaal X**				**2**	**15**	**3**
4	**Y**	VL08_132	Lopend beleid	bovengemeentelijk	38	279	55
4	**Y**	VL08_132	Lopend beleid	gemeentelijk	6	41	8
4	**Y**	VL08_132	GUP-projecten	bovengemeentelijk	6	46	9
4	**Y**	VL08_132	GUP-projecten	gemeentelijk	245	1791	353
4	**Y**	VL08_132	GUP-projecten	privé	23	167	33
4	**Totaal Y**				**318**	**2324**	**458**
Eindtotaal					**320**	**2339**	**461**

De doelstelling wordt weergegeven voor elk waterlichaam waarbinnen de gemeente geheel of gedeeltelijk gelegen is.

Op basis van een voortschrijdend inzicht kan het model continu geïmplementeerd worden. Een eerste versie van de doelstelling per WL per gemeente werd in juli 2019 gecommuniceerd aan alle Vlaamse gemeenten en rioolbeheerders.

In de ontwerp van herziene gebiedsdekkende uitvoeringsplannen is voor elke gemeente een actuele reductiedoelstelling opgenomen waarbij rekening gehouden werd met het meest recente lopende beleid.

De meest recente drukken en de reductiedoelen per doelgroep zijn respectievelijk terug te vinden in de oppervlaktelichaamfiches 'Druk- en impactanalyse' en 'Reductiedoelen en Afwijkingen'. Deze zijn voor elk waterlichaam ter beschikking via het geoloket 'Overzicht oppervlaktewaterlichamen'.

3.3.2 Simulator

Het resultaat van Polaris is een doelstelling (nog te saneren aantal IE's) per waterlichaam per gemeente. Deze doelstelling kan in een grafiek uitgezet worden tegenover het lopende beleid (uitgevoerd en nog uit te voeren), de nog uit te voeren GUP-rioleringsprojecten, de nog uit te voeren IBA-projecten en de nog uit te voeren privé-projecten.

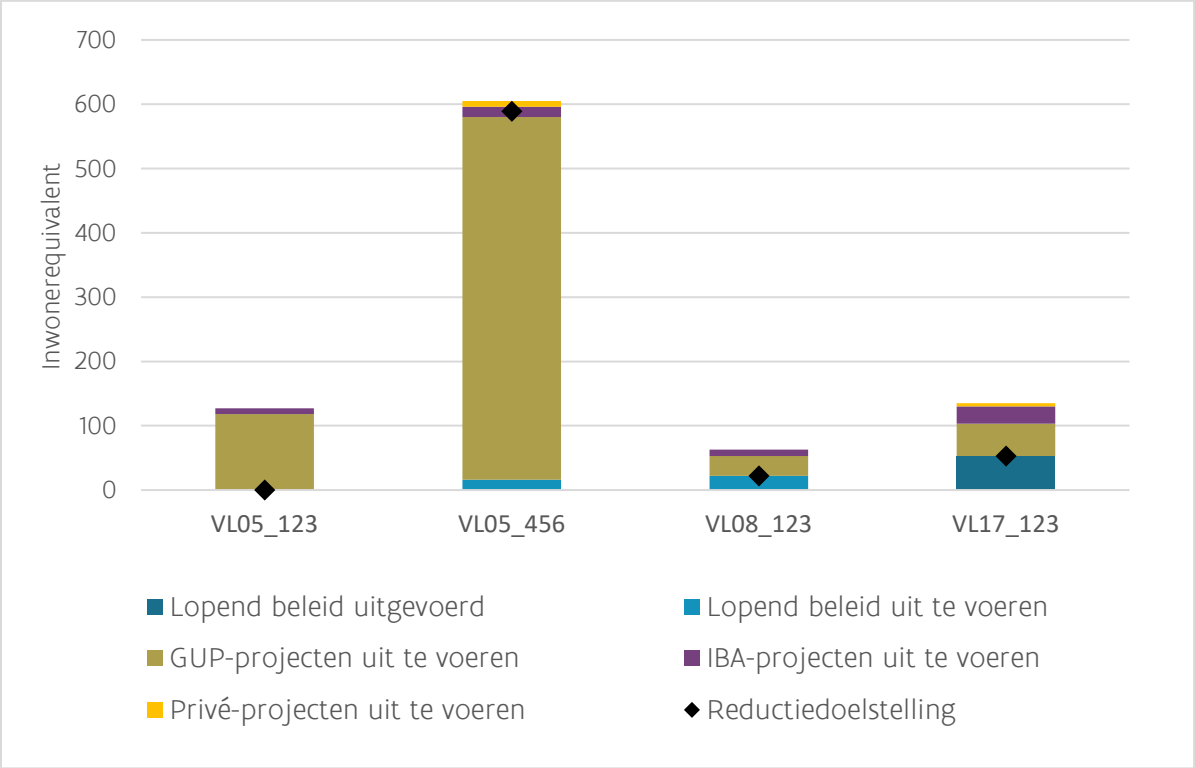

Indien minder dan 5% van de totaal via rioleringsprojecten te saneren IE's voor de gemeente gelegen is in een bepaald WL wordt deze wel in de tabel maar niet in de grafiek getoond.

Door het ambitieniveau (= de keuze van de nog uit te voeren projecten) te laten variëren kan de gemeente nagaan of de doelstelling voor 2027 wordt bereikt of niet. Daarnaast kan ook de bijhorende financiering gesimuleerd worden.

Deze gegevens werden opgenomen in een op maat gemaakte simulator. Deze moet de gemeenten en rioolbeheerders toelaten om af te stemmen met andere beleidsprioriteiten en hun bijhorende beleidsplanning.

Een eerste versie van de simulator werd in juli 2019 aan elke Vlaamse gemeente overgemaakt. De simulator wordt aangeboden als ondersteuning en responsabilisering en maakt geen deel uit van de stroomgebiedbeheerplannen zelf.

Een tweede versie zal in november 2020 op een digitale workshop gepresenteerd worden aan de gemeenten en rioolbeheerders. Deze versie zal gebruik maken van recentere modelleringscijfers inzake waterkwaliteit en de meest actuele rioleringsdata.
Daarnaast zal het gebruiksgemak van de simulator verhoogd worden, in lijn met de feedback van gemeenten en rioolbeheerders. Hiervoor is ook een traject opgestart met vijf gemeenten, begeleid door een consultancybureau, om de werking van de simulator verder af te stemmen op de gemeentelijke werking.

3.4 ACTUALISATIE VAN DE MILIEU-IMPACTTOETSKAART (MITK)

De ecologische criteria binnen het GUP worden afgetoetst in de zogenaamde milieu-impacttoetskaarten. Deze zijn opgebouwd uit een aantal thema's die verschillende aspecten behandelen die de impact van de lozing van huishoudelijk afvalwater kunnen vergroten.

De eerste versie van de MITK dateert van 2009 en werd geactualiseerd. De nieuwe MITK is opgemaakt als ondersteunend element zodat voor een project kan nagegaan worden of het invulling geeft aan meerdere doelen: drinkwater, instandhoudingsdoelstellingen, gebiedsgerichte prioritering, … en of op die manier win-wins kunnen gecreëerd worden.

Volgende impactthema's en sublagen liggen aan de basis van de nieuwe MITK: ecologisch waardevolle gebieden (Habitatrichtlijngebied, Vogelrichtlijngebied, VEN en RAMSAR), ecologisch waardevolle waterlopen (kwetsbare waterlopen m.b.t. overstorten), water voor de mens (drinkwater, zwemwater en recreatiewater), speerpunt- en aandachtsgebieden.

De nieuwe kaart is dan ook opgebouwd uit volgende lagen (de veldnaam uit de bijhorende shapelaag is telkens vermeld):

Beschrijving	Veldnaam
Zwem- en recreatiezones	ZWRW_ZONE
Zwem- en recreatiezones: buffer 50m rond eigenlijke zones	ZWRW_50
Drinkwater: kwetsbare waterlopen (grondwaterwinningen) - buffer 50m	DWOS_K50
Drinkwater: kwetsbare waterlopen (grondwaterwinningen) - buffer 100m	DWOS_K100
Drinkwater: strategische waterlopen (grondwaterwinningen) - buffer 50m	DWOS_S50
Drinkwater: strategische waterlopen (grondwaterwinningen) - buffer 100m	DWOS_S100
Drinkwater: intrekgebied*: bronzone	DWIZ_BRON
Drinkwater: intrekgebied*: korte reistijd	DWIZ_KORT

Drinkwater: intrekgebied*: zeer korte reistijd	DWIZ_ZK
Drinkwater: intrekgebied*: middellange reistijd	DWIZ_ML
Drinkwater: intrekgebied*: lange reistijd	DWIZ_LANG
Drinkwater: waterlopen voor oppervlaktewaterwinningen - buffer 50m	DW_Z1_50
Drinkwater: waterlopen voor oppervlaktewaterwinningen - buffer 100m	DW_Z1_100
Drinkwater: Actuele afstromingszones naar oppervlaktewaterwinningen	DW_Z2_HUI
Drinkwater: Toekomstige afstromingszones naar oppervlaktewaterwinningen	DW_Z2_TOE
Drinkwater: Extra afstromingszones naar oppervlaktewaterwinningen	DW_Z2_WAC
Instandhoudingsdoelstellingen - Doelenwaterloop - buffer 50m	IHDDL_50
Instandhoudingsdoelstellingen - Doelenwaterloop - buffer 100m	IHDDL_100
Instandhoudingsdoelstellingen - Opwaartse waterloop - buffer 50m	IHDOP_50
Instandhoudingsdoelstellingen - Opwaartse waterloop - buffer 100m	IHDOP_100
Watergebonden Habitatrichtlijngebied	HRG_W
Watergebonden Vogelrichtlijngebied	VRG_W
Niet-watergebonden beschermingsgebieden	BESCHG_NW
Speerpuntgebieden	SGAG_SG
Aandachtsgebieden	SGAG_AG

** aandachtsgebied kwetsbare grondwaterwinningen (intrekgebied) impactzone*

Binnen de kaart wordt aangegeven of het al dan niet in een bepaalde zone/gebied is gelegen (d.m.v. 0 of 1). Ook de totalen per subthema en het algemene totaal zijn raadpleegbaar. Hiervoor worden het aantal zones/gebieden (met notatie 1) bij elkaar opgeteld.

Totaal zwem- en recreatiezones	TOT_ZWRW
Totaal drinkwater	TOT_DW
Totaal instandhoudingsdoelstellingen	TOT_OSIHD
Totaal ecologisch waardevolle gebieden	TOT_ECOWG
Totaal speerpunt- en aandachtsgebied	TOT_SGAG
Totaal	TOTAAL

Ter vervollediging werden ook de afstroomzone (de code van het waterlichaam) en de klasse van het waterlichaam toegevoegd:

Afstroomzone (WL_code)	ASZ
Prioriteitsklasse waterlichaam	prio_WL

Het luik drinkwater is een integratie van de aandachtskaart drinkwater:

https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/publicaties/code-goede-praktijk-rioleringssystemen/aandachtskaart-drinkwater-2019/view

Het luik instandhoudingsdoelstellingen integreert de kwetsbaarheidskaart overstorten, aangevuld met de doelenwaterlopen voor de kleine modderkruiper:

https://www.integraalwaterbeleid.be/nl/publicaties/code-goede-praktijk-rioleringssystemen/shapefile-kwetsbaarheidskaart-overstorten-2018/view

3.5 GEBIEDSGERICHTE PRIORITERING DOOR SPREIDING SANERINGSOPDRACHT IN DE TIJD

Het te realiseren reductiedoel wordt vastgelegd per waterlichaam (WL), per gemeente.

Indien echter blijkt dat de opdracht niet haalbaar is tegen 2027 (m.a.w. indien de doelafstand te groot is) dan kan deze verder gespreid worden in de tijd, rekening houdend met de klasse van het waterlichaam (gebiedsgerichte prioritering). Waterlichamen met klasse 2 en 3 worden beschouwd als de nieuwe speerpuntgebieden, deze met klasse 4 en 5 als de nieuwe aandachtsgebieden. Meer informatie over de klasse van een waterlichaam is te vinden in hoofdstuk 4 van de stroomgebiedbeheerplannen (§ 4.2.1.) en in hoofdstuk 1 van het bijhorende maatregelenprogramma (§ 1.2.2.1.).

Dit resulteert in een verhoudingsgewijze spreiding van het reductiedoel over de beoogde planperiodes waarin de goede toestand behaald zal worden:

- voor waterlichamen in klasse 5 of 6 bedraagt de doelstelling voor 2027 tenminste 1/3 van het reductiedoel.
- voor waterlichamen met klasse 4 bedraagt de doelstelling voor 2027 tenminste de helft van het reductiedoel.

Deze gebiedsgerichte prioritering mag echter niet leiden tot het afremmen of uitstellen van het lopend beleid.

De doelstelling wordt zesjaarlijks geëvalueerd en kan bijgestuurd worden o.b.v. nieuwe inzichten of evoluties.

Voor waterlichamen met klasse 2 en 3 dient het volledige reductiedoel aangepakt te worden binnen de volgende planperiode, aangezien deze al voor een groot deel door uitvoering van het lopende beleid kunnen worden gehaald.

Indien de gemeente acties dient te ondernemen binnen verschillende waterlichamen, dan wordt voorrang gegeven aan de doelstellingen binnen de waterlichamen met de meest prioritaire klasse.

De zoals in het vorige GUP bepaalde prioriteit van een project kan binnen eenzelfde waterlichaam ondersteunend zijn aan het bereiken van het reductiedoel.

De binnen de planperiode gerealiseerde toename van de zuiveringsgraad per waterlichaam, die niet te wijten is aan een bevolkingstoename binnen die planperiode, kan op high-level niveau een maat zijn voor het behalen van de actiedoelstellingen m.b.t. de verdere uitbouw.

3.6 (PRIORITAIRE) IBA'S IN HET GUP

De nog te plaatsen IBA's in het GUP werden gescreend en geactualiseerd voor het geval een IBA niet meer van toepassing is: geen lozing of gebouw meer aanwezig, aangesloten op riolering, …

De prioritaire IBA's worden verder aangevuld met de IBA's die een onmiddellijke invloed hebben op de waterkwaliteit. Dit gebeurde aan de hand van een GIS-matige analyse van IBA's in de nabijheid van meetpunten i.h.k.v. de kaderrichtlijn Water of van een (grond)waterwinning of een waterloop met instandhoudingsdoelstellingen (voor zover deze nog niet als prioritair zijn opgenomen). De overige IBA's blijven hun prioriteit behouden.

Voor lozingen in de volgende gebieden werden de IBA's als prioritair beschouwd:

- een buffer van 50 meter rond zwem- en recreatiewater;
- een buffer van 50 meter rond kwetsbare en/of strategische waterlopen i.h.k.v. grondwaterwinningen;
- een aandachtsgebied kwetsbare grondwaterwinning (Intrekgebieden);
    - in een bronzone (reistijd infiltrerend water 1 – 100 jaar)
    - in een impactzone zeer korte termijn (reistijd infiltrerend water 0 – 5 jaar)
- een buffer van 50m rond waterlopen voor oppervlaktewaterwinningen;
- een buffer van 50 meter rond een waterloop met instandhoudingsdoelstellingen of een buffer van 50 meter rond een opwaartse waterloop én gelegen in een watergebonden habitat- of volgelrichtlijngebied;
- een buffer van 100 meter tot een operationeel meetpunt i.h.k.v. de kaderrichtlijn Water.

Deze categorie van nieuwe prioritaire IBA's kreeg prioriteit 2. In de gegevenslagen van het geoloket (zie verder) kunnen deze herkend worden aan de code 3-SGBP3 (PRIO_CODE).

De doelstelling voor het plaatsen van IBA's is per waterlichaam globaal opgenomen. De IBA's kunnen dus mee beschouwd worden als aandeel in het reduceren van de druk, omwille van kortere doorlooptijden, maar wel rekening houdend met de beperktere zuiveringsefficiëntie. Daarnaast hebben ze voornamelijk een lokale functie in kwetsbare gebieden zoals waterwingebieden, VEN/HR-gebieden en kunnen dus ook een bijdrage leveren aan drinkwaterdoelen en instandhoudingsdoelstellingen (IHD).

De reeks van prioritaire IBA's doet geen afbreuk aan andere wettelijke verplichtingen tot het (onmiddellijk) plaatsen van een IBA conform Vlarem II (bvb. bij nieuwbouw in een individueel te optimaliseren buitengebied of niet gezoneerd gebied, bij de uitzondering op de aansluitplicht op riolering, …)

Het blijft dus belangrijk om de uitbouw van de IBA's aan te houden en zeker niet te laten vertragen.

4 VOORSTELLING IN EEN GEOLOKET

4.1.1 Gegevenslagen

In het geoloket bij de ontwerp herziene ZP en GUP kan een hele reeks gegevenslagen worden aan- of uitgevinkt. Per gegeven kan - via de infoknop - bijkomende informatie opgehaald worden

door te klikken in de kaart. Dit geoloket is vergelijkbaar met het bestaande geoloket zoneringsplan en uitvoeringsplan maar heeft een aantal extra gegevenslagen.

- Zoneringsplan: Clusters
- Zoneringsplan: Centraal gebied
- GUP: rioleringsprojecten (strengen)
- GUP: rioleringsprojecten prioriteit (buffers)
- Lopend beleid (strengen) NIEUW!
  Onder lopend beleid worden alle uitbreidingsprojecten opgedragen op een bovengemeentelijk programma tot en met OP 2020 en op een subsidieprogramma tot en met GIP 2019 (en niet uitgevoerd na 2017) verstaan. Deze projecten hebben de status actief of gepland (infoknop).
- Lopend beleid prioriteit (buffers)
- GUP: prioritaire IBA's
- Gebiedsgerichte prioritering (Waterlichamen) NIEUW!
  In het GUP wordt een gebiedsgerichte prioritering ingebouwd op basis van een reductiedoel per waterlichaam en van de prioriteitsklasse van het waterlichaam. De waterlichamen worden gevisualiseerd naargelang hun prioriteitsklasse.

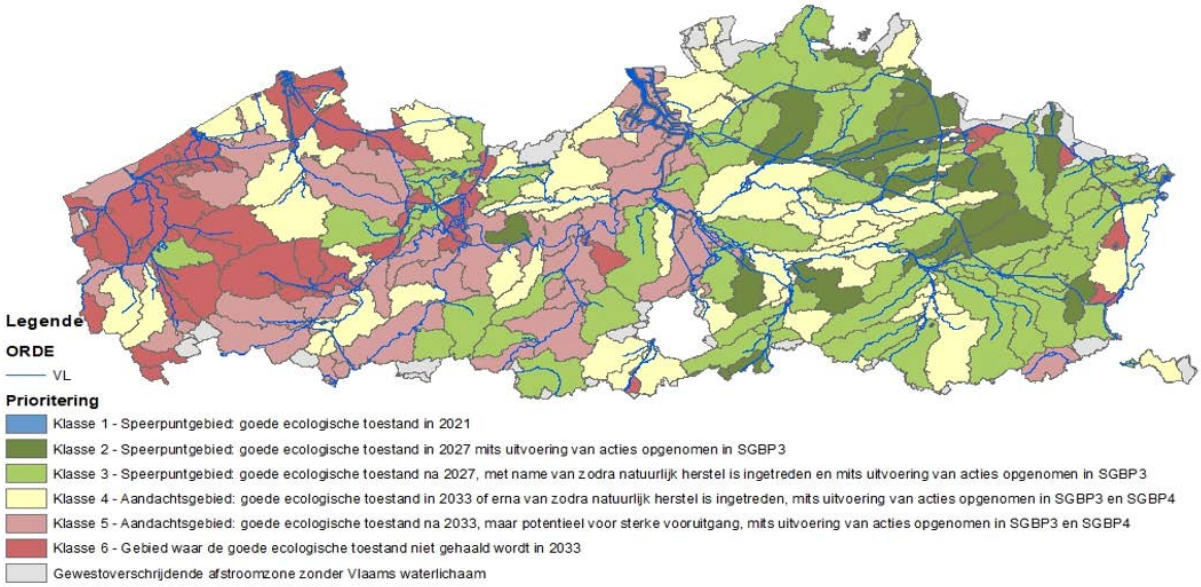

  Via de infoknop zijn de naam, de code en de prioriteitsklasse van het waterlichaam op te vragen. Ook de link naar een pdf-document m.b.t. het reductiedoel van het waterlichaam is via de infoknop voorzien (zie verder).
- Reductiedoelen NIEUW!
  Per waterlichaam wordt een reductiedoel bepaald. Dit geeft het aantal IE aan dat nog bijkomend gezuiverd dient te worden om de goede toestand te bereiken. Het totale reductiedoel per waterlichaam wordt gevisualiseerd volgens kleurintensiteit.

	0 IE
	0 IE – 100 IE
	100 IE – 250 IE
	250 IE – 500 IE
	200 IE – 1000 IE
	> 1000 IE

Figuur: legende reductiedoelen

Via de infoknop zijn o.m. volgende waarden te raadplegen:
  - Code van het waterlichaam
  - Totaal reductiedoel rioleringsprojecten
  - Reductiedoel – aandeel lopend beleid
  - Reductiedoel – aandeel gemeentelijke GUP's
  - Reductiedoel – aandeel bovengemeentelijke GUP's
- Geplande RWZI's
- Overnamepunten
- GUP: uitzondering optimale afkoppeling
- Milieu-impacttoetskaart VERNIEUWD!
  De eerste versie dateert van 2009 en werd geactualiseerd. De nieuwe MITK is opgemaakt als ondersteunend element zodat voor een project kan nagegaan worden of het invulling geeft aan meerdere doelen: drinkwater, instandhoudingsdoelstellingen, gebiedsgerichte prioritering, …
- Waterlopen
- Gemeenten
- Provincies
- Bekkens
- Middenschalige Orthofoto's AGIV
- Referentie achtergrondkaart
- Referentie achtergrondkaart (grijs)

4.1.2 Achterliggende documenten

Voor elke gemeente is een reeks van documenten (af te laden in pdf-formaat) beschikbaar via het geoloket. Om deze op te vragen geef je onderaan het loket de naam van de gemeente in, waardoor automatisch wordt ingezoomd. Gebruik dan de infoknop linksboven en klik ergens willekeurig in de kaart. Er verschijnt een extra venster waarin (de linken naar) alle beschikbare documenten worden opgelijst:

1. Ontwerp van herzien zoneringsplan
   Het ontwerp herzien zoneringsplan in kaartvorm. Hierin worden het centraal gebied en de rode en groene clusters voorgesteld:

Clusters

- collectief geoptimaliseerd buitengebied
- collectief te optimaliseren buitengebied
- individueel te optimaliseren BG - IBA aanwezig
- individueel te optimaliseren BG - IBA gepland
- individueel te optimaliseren BG - gesloten opvangsysteem aanwezig
- individueel te optimaliseren BG - gesloten opvangsysteem - gepland

Centraal gebied

2. Ontwerp van gebiedsdekkend uitvoeringsplan

Het ontwerp van gebiedsdekkend uitvoeringsplan in kaartvorm. De basis is het ontwerp van herzien zoneringsplan. In deze kaart is daarnaast ook de prioriteit van de IBA's en van de rioleringsprojecten gevisualiseerd. Als nieuw element werd het reductiedoel per waterlichaam toegevoegd. Dit wordt voorgesteld als een transparante laag waarbij de kleurintensiteit van de laag de waarde van het totale reductiedoel weergeeft (hoe donkerder, hoe hoger). Ook de code en de klasse van het waterlichaam zijn op de kaart terug te vinden.

In de kaart wordt slechts een beknopte legende opgenomen voor enkele lagen. De uitgebreide legende ziet er als volgt uit.

De hydraulische punten:

- GIP of IP overstort
- GUP overstort
- GIP of IP pomp
- GUP pomp
- GIP of IP zuiveringsstation
- GUP zuiveringsstation

De strengen van het lopend beleid:

- Collector renovatie
- Collector uitgevoerd
- Gemeentelijke leiding renovatie
- Gemeentelijke leiding uitgevoerd
- Privéleiding GIP/OP uitgevoerd
- Collector gepland
- Gemeentelijke leiding gepland
- Privéleiding GIP/OP gepland

De strengen van de GUP-projecten:

- Collector GUP renovatie
- Collector opgenomen door GUP
- Gemeentelijke leiding GUP renovatie
- Gemeentelijke leiding opgenomen door GUP
- Privéleiding GUP renovatie
- Privéleiding opgenomen door GUP
- Collector GUP
- Gemeentelijke leiding GUP
- Privéleiding GUP

3. Een overzicht van het aantal IBA's per gemeente
   Voor elke gemeente wordt het overzicht van het aantal IBA's uitgesplitst per waterlichaam waarin de gemeente geheel of gedeeltelijk gelegen is. Telkens wordt het aantal geplaatste/nog te plaatsen IBA's per prioriteit gesommeerd. Het overzicht geeft ook een kijk op het aantal IBA's dat bijkomend geprioriteerd werd.

4. De GUP-projectenlijst per gemeente
   Deze lijst bevat de GUP-rioleringsprojecten van de beschouwde gemeente, opgedeeld per actor (bovengemeentelijk, gemeentelijk, privé). Per project is verder opgenomen: het projectnummer, de te saneren vuilvracht (IE), de geraamde kostprijs, het soort project (uitbouw of optimalisatie), de prioriteit (1 t.e.m. 12 en -1) en de code van het waterlichaam/de waterlichamen waarin het project (gedeeltelijk) is gelegen.

   Wanneer bij het project een actienummer vermeld wordt, betekent dit dat het project reeds als actie was opgenomen in het SGBP 2016-2021 en de hierbij vastgelegde, oorspronkelijke timing dient aangehouden.
   De uiterlijke uitvoeringstermijn van een project is dus afhankelijk van de al dan niet opname ervan in het vorig SGBP, de gebiedsgerichte prioritering van het waterlichaam waarin het project is gelegen en het daarmee gepaard gaande reductiedoel.

   De vermelde vuilvracht is gebaseerd op het aantal gedomicilieerde personen op 1 januari 2018. Waar de vuilvracht minder dan 5 IE bedraagt werd, omwille van privacyregels, de vermelding < 5 opgenomen.

   Kostprijzen zijn berekend op basis van standaardprijzen. Voor privéprojecten is geen kostprijs opgenomen omdat dit sterk afhankelijk kan zijn van lokale omstandigheden en de aard van het project (huisaansluiting, ontwikkelen verkaveling).

5. De reductiedoelstelling per gemeente

   In dit overzicht is per waterlichaam weergegeven wat het reductiedoel is dat binnen de beschouwde gemeente moet gehaald worden. Dit is de mate waarin de saneringsinfrastructuur dient uitgebouwd te worden om de gewenste vrachtreductie te verwezenlijken.

   Het reductiedoel wordt uitgedrukt in nog te saneren inwonerequivalenten (IE) en wordt uitgesplitst per categorie (lopend beleid/GUP-projecten) en per actor (gemeentelijk/bovengemeentelijk/privé).

   Het vermelde reductiedoel is het totale reductiedoel dat finaal gerealiseerd dient te worden, ongeacht de gebiedsgerichte prioritering. Voor waterlichamen met klasse 4 is tegen 2027 een tussendoel vastgelegd om minimaal 50% van het totale reductiedoel te realiseren. Voor waterlichamen met klasse 5 of 6 bedraagt dit minimaal 33% van het totale reductiedoel.

6. De reductiedoelstelling per waterlichaam

   In dit overzicht is per gemeente weergegeven wat het reductiedoel is dat binnen het beschouwde waterlichaam moet gehaald worden.
   Het reductiedoel wordt in dit overzicht opgedeeld in:
   - een aandeel uitbouw saneringsinfrastructuur
   - een aandeel optimalisatie saneringsinfrastructuur en verhogen zuiveringsrendement van de rioolwaterzuiveringsinstallaties.

   Het aandeel uitbouw saneringsinfrastructuur wordt uitgedrukt in IE (inwonersequivalent) en is uitgesplitst per categorie (lopend beleid/GUP-projecten) en per actor (gemeentelijk/bovengemeentelijk/privé). Het vermelde reductiedoel is het totale reductiedoel dat finaal gerealiseerd dient te worden, ongeacht de gebiedsgerichte prioritering. Voor waterlichamen met klasse 4 is tegen 2027 een tussendoel vastgelegd om minimaal 50% van het totale reductiedoel te realiseren. Voor waterlichamen met klasse 5 of 6 bedraagt dit minimaal 33% van het totale reductiedoel.

   Het aandeel optimalisatie saneringsinfrastructuur en verhogen zuiveringsrendement van de RWZI's is bepaald per zuiveringsgebied en wordt eveneens opgedeeld per actor en per categorie (eliminatie regenbezinktanks, uitbouw tertiaire zuivering, uitbouw berging).

7. Voorliggend toelichtingsdocument

   Ook het toelichtingsdocument is als achtergronddocument via het geoloket raadpleegbaar.